

A Tökéletes Boldogság

FAKCIÓ NO. 1.

Hölgyeim és Uraim, itt az ideje, hogy végre tető alá hozzam az olvasóim által többször és ismétlődően kért átfogó elemzést a Tökéletes Boldogság témaköréről (max. 15.000 karakter). Fölvetődik három nekifutási bökkenő. 1. Milyen alapon volnék – lehetnék – a téma avatott szakértője? 2. Honnét a terjedelmi limit? 3. Mely fán terem a fakció?

VÁLASZOK. 1. Rutinos prózaíró bárminek szakértője, azaz mindenhez ért (egyszersmind semmihez). 2. Jelen írást az *Alföld* című folyóiratban kívánom az értő olvasóközönséghez juttatni, ott 15.000 karakter kényelmesen elfér. Ha valakit még az is izgatna: miért éppen oda szánom, hát, tessék: eme lapot egy olyan költő szerkeszti, akinek a verssorai gyakran faltól falig érnek, kihasználják a szedéstükör szélességét, prózamód, ami bennem mély bizalmat kelt. 3. Valaki a repülőn hagyta a *New York Times* hétfévi számát a mellékletekkel, a sors nevű számítógép által nekem kijelölt ülésen (12D), így a könyves részben elolvashattam egy manhattani irodalmár eszme-futtatását: szerinte a *non fiction* (kb. szépirodalom) és a *fiction* (nagyon kb. tényirodalom) közé új műfaj ékelődik, a *faction*, a tényeken alapuló, s azokat változtatás nélkül használó szépirodalom, amelyben megtartják a szereplők valódi nevét s tényleges történéseiket is. (A szó töve a *fact* = tény.) Ez magyarul talán fakció lehetne. (Bár az pártot jelent régebbi magyarul.) Örülök. A Tökéletes Boldogság vizsgálatának sziklaszilárd tényeken kell alapulnia.

SZIKLASZILÁRD TÉNYEK. Ha az ember váratlanul egy szigeten találja magát, a Földközi tenger kékségének kellős közepén, és nem mondjuk egy szögesdrót övezte munkatáborban az Urál hegységen is túl, az már maga a tökéletes boldogság. Különösen akkor, ha a szálloda rászolgál a saját reklámfüzetében olvasható dicsékvésre: *Minden igényt kielégítünk!* Ámbár ez a jelmondat kuplerájé is lehetne (v. ö.: kis boldogság, nagy boldogság), biztosíthatom önöket, hogy az engem befogadó hotel elegánsan csöndes, elsősorban családok által látogatott szálláshely. Emellett az időjárás is hozza a tőle elvárhatót: harminc Celsius-fok körüli nyarat, szeptember végén. Vázolt körülmények optimálisak témánk górcső alá vételéhez.

Ilyen kevés kell az embernek, hogy tökéletesen boldog legyen? – teszem föl a kérdést, kissé patetikus hangsúllyal. Akik ismerik a munkáimat, tudják, hogy a fikció szántóin vetve-boronálva-aratva nem szokásom saját élethelyzeteimben lubicokolni, annak ellenére, hogy többek szerint épp ez volna a teendő, ha az ember korszerű regényt vagy novellát akar írni. Én viszont – mindenki elveit tiszteletben tartva – fütyülök a korszerűségre. Jelenleg tényszerűen a *Don't Let Me Down* című Lennon–McCartney szerzeményt fütyülöm reája, s ha nem fakcióban utaznék, ezt sem kötném az önök remélhetőleg jól szelelő orrára. Az ÉN névmással azonosító személy sokkal kevésbé érdekel, mint a többiek, TE, Ó, MI, TI, ŐK. Véletlennek tekintem, hogy éppen én heverésem itt a tábla szerint *Family Sun Deck*-nek hí-

vott, nádtetős tripla fekhelyek egyikén, a széles, műanyag borítású matracon, s látom–hallom a tenger szünni nem akaró próbálkozását a gondosan kövezett partszakasz lebontására. A dagály itt dél körül tetőzik, addigra a hullámok elöntik a területet bokáig, szeles időben térdig. Fölmosni tehát fölösleges errefelé. Körülbelül száz napozóágy borítja a kövegetet, emezek ugyanolyan kékek, mint a végtelenek tetsző víztömeg.

A part szélét hajófedélzet korlátjára emlékeztető krómozott építmény zárja le, a vízszintes rudakon csillog a napfény, alattuk csap majd ki a partra a hullámok egyre harciasabb könnyűlovassága, mint említettem, ebéd után. Ebédelni ÉN fogok, nem a hullámok – én biztosan, méghozzá a fél szinttel följebb lévő szabadtéri étteremben, melynek a neve itt *Pool Bar*. Háromszögletű fehér vásznakat feszítettek ki föléje, fokozva a hajó jelleget, védik naptól és estőtől (utóbbi ritkaság) az evő-ivó úri közönséget. Az a tény, hogy én is köztük lehetek, a magamfajta kelet-európainak (v. ö.: Balkán) ugyancsak a Tökéletes Boldogság témaköréhez tartozik, különösen azért, mert nem kell rémüldöznöm az árak láttán, éljenek e sziget lakói (mérsékelt pénzhétség), és éljen a saját anyagi helyzetem (főhajtás a fizető keresletnek). Magyarán: JÓ ITT! Nekem jó. Itt akár be is fejezhetném. De még csak 3.607 karakternél tartok, és az elején.

Magyar vendégek nincsenek itt, fakcióban be kell vallanom: ez bizonyos örömmel tölt el. Mindenesetre tévesnek bizonyult, amikor órájuk gyanakodtam tegnap este, amikor a még egy szinttel följebb található rendes étterem – *restaurant* – teraszára, valamelyik tengerre néző erkélyről valaki lehajított egy borospoharat. A negyedikről? Az ötödikről? Bombaként robbant szét a kövezeten, egy idős német házaspár asztala és az enyém között félúton. Hála istennek senki nem sérült meg, s a sebesen terjedő szóbeszéd szerint a részeg spanyolok egyike volt a tettes, akik meccset néztek egy dupla szobában. Gólt kaptak. Nem sikerült kiderítenem, hogy a válogatottjuk, avagy a Real Madrid. Mindegy, mámorító, ha az embert nem találja telibe a szabadon eső üveg pohár, de ez azért csak kis boldogság. Milyen érzés lehet a telitalálat? – ilyen irányú tapasztalatom nincs, tehát fakcióban nem megyek bele. Fikcióban biztosan elképzelném, átélném, döntéseket hoznék, megírnám. *Otra vez*.

Visszatérek az ÉN-nel jelölt személyhez, amint körmöli ezeket a sorokat, Moleskine márkájú kockás füzetébe (factionben: négyzetháló), állítólag Hemingway és Picasso használt ilyet, fölteszem, előbbi vonalasadat, utóbbi simát. Fekve írni körülményes, egyetlen szerzőről tudok, aki így szeretett, Kardos G. György, ám ő hanyatt heverve csinálta, spirál füzetét a levegőben tartva. Nem csoda, hogy olyan keveset írt. ÉN néha felül, s az ölében tartja a Moleskine-t. A mediterrán napfény félárnyékban is barnít, a friss tengeri szél hűsít, a hullámzene andalít. A hozzám legközelebbi élőlény a fekete macska, melyet a tegnapi vacsoránál a pincérlányok éles sziszegéssel űztek ki a rendes étterem teraszáról. Bezzeg a részeg spanyolok maradhattak odafönn. A pusztá tény, hogy engem nem űztek ki, ellenben kiszolgáltak, nesztelen profizmussal, szintén a tökéletes boldogság részeredményei közé sorolható.

Alanyunk tudja, nincs semmi jelentősége annak, hogy kimerítő elemzése (max. 15.000 karakter) végére mikor kerül pont. Az *Alföld* szerkesztősége nem tud arról, hogy kiszáradva az ő elektronikus postaládájukban landol majd, s ha mégsem, az esetben sem tűznek ki gáyszlobogót irodájuk épületére (remélem, van ehhez iro-

dájuk s zászlajuk). Ha megkapják a szöveget, akkor sem számíthatunk arra, hogy tűzijáték lesz arrafelé. Ez nem panasz, csupán azért említődik, hogy az ÉN-nel jelölt személy jelezze, bármikor abbahagyhatja a parányi betűk karavánjának papírra küldését a rádiós végű Faber–Castell ceruzával (1=28, ez olvasható rajta, bármit jelentsen is), nem éri hátrány vagy büntetés, ha báméskodik egy darabig.

Ennek megnyugtató tudatában báméskodik egy darabig. Ilyen varázsos körülmények között ez prózaíró számára Tökéletes Boldogság, különösen az olyan prózaírónak, aki eleget áztatta arcélét Kirké csillámos képernyőjében, s emiatt odahaza nem nézegetheti az embereket, mert zavarba ejtően visszámulnak. A Tökéletes Boldogság azonban furmányos jelenség, előbb-utóbb valami fölülmúlja, vagyis eltökéletleníti. Warte nur, balde – stb. De mért siettetnék az eseményeket? Hadd szikrázzanak agyunkban a közelmúlt emlékmorzsái és megfajított rejtvényei. Például az: ki hagyhatta az Európa közepéről délnek tartó repülőn (Lufthansa) a *New York Times*-ot, e regény terjedelmű napilapot, a mellékletekkel együtt? Miféle csendes amerikai hozta át az óceánon túlról? Fikció esetén előállnék egy történettel, sőt az illető nevet és komplett élettörténetet is kapna, függetlenül attól, hogy mennyi kerülne abból a szövegbe. Mindeközben hallom a hozzám legközelebbi élőlény, a fekete macska nyávogását, de így: Fakcióóó, fakcióóó! – a fülem önálló életet él. Vagy inkább az agyam? Idegrendszerem? Lelkem? Mire ÉN: Siccc! – a macska rám se ránt, megszokta az embereket. Ami nekem még nem sikerült.

E szállodában a *Pool Bar* mellett széles és fehér IKEA-polc áll a szabadban, benne száz-kétszáz kötet. Nyilván a vendégek hátrahagyta olvasnivaló. Többnyire fényes borítójú, puha kötésű lektűrök, tucatnyi nyelven. Angol túlerő, német ezüst-érem. Magyar nyelvű opusz aligha lehet itt. Fölhorgadt ÉNbennem a hazafiság, hagyok itt egyet. Volt nálam egy kortárs regény, elég jó, de nem annyira, hogy valaha újra kézbe vegyem. Úgy fejezik ki az angolszászok: Olyan könyv, amit ott lehet hagyni a vonaton. Miért nem hagytam a repülőn? Talán, hogy e polcra rakhasam. Igen ám, de amint megvettem, rögtön odarántotta tekintetem egy, a többinél nagyobb méretű, keményfedeles kiadvány. A borító alapszíne fekete. Kihúztam. *KÁDÁR ÉLT...* első kötet. Megáll az ész. Miféle honfitársam hozta magával a luxus-szállodába ezt a...? És ugyan miért csak az első kötetet? Fölteszem, ha a másodikat még éppen olvasta, nem hagyja itt az elsőt sem. [A fakció kedvéért a szálloda wifijének köszönhetően utánanézhettem: Hölgyeim és Uraim, a szóban forgó műnek NÉGY (azaz 4) kötete jelent meg.]

Találomra ütöttem föl. A rossznevű hajdani politikus (a kötet összeállítója) épp az élő Kádár János beszélgetését ismerteti – tőle hallotta –, melyet a szomszédjával folytatott a háza kerítésénél. Illyés Gyula lakott mellette. Tényleg? – csodálkozom. Kádárról már megtudhattuk, hogy amikor Pestre költözött fiatalon és bohón, albérletbe, nagyon magányosnak érezte magát, ezt oldandó vett egy kakast, spárgát kötött a lábára, és naponta sétáltatta a Dob utcában. Épp a Dob utcában??? – álmélkodom. Illyés Gyulával aktuálpolitikai témákról cseréltek eszmét – mint olvasom: nem mindenben értettek egyet –, majd a költő szavára tette (immár ugye nem a Dob utcában vagyunk, hanem remek, kertes villákban), hogy ő minden nap Kádár kakasának kukorékolására ébred (és ez sem lehet az a bizonyos kakas, a spárgán sétáltatott). Kádár őszintén csodálkozik, ő azt hitte, hogy a falusi származású költő

fülének jólesik a vidéki hangulat. Hát, nem tudom. A könyvet visszadugtam, leg-
alulra, hadd várja a következő idevetődő magyart.

Talán az a Tökéletes Boldogság egyik legfőbb forrása, hogy Kádár uralma ép-
pen úgy elmúlt, mint Rákosié, vagy korábban a nyilasoké? Hogy idővel minden
borzalmat elsöpör a történelem, csak ki kell várni, s mi nehezebb: túl kell élni? Jó,
jó, éheznek elegen a tőkés rendszerben is, pláne a mi fapados kapitalizmusunk-
ban. De azért... de azért. Most ezen ne rágódj, a mediterrán ég alatt, az általad lá-
tott legszebb tengerparton, a sziklák szétzúzta hullámok jólesően csípős permetro-
hamaiban borzongva.

Az ÉN-nel jelölt élőlény összevonja szemöldökét. Csikorgó hang. A fekete
macska megijed, eliszkol. Háromtagú család érkezett a kövezett térségre, közvetle-
nül az ő családi napozózuga elé. Kövérek. Az kevés: dagadtak. Műanyag ágyakat
húzgálnak, azok lába karistolja a kövegetet. Zajártalom. Fül sértése. Akár a meg-
csusszanó kréta halálsikolya az iskolai táblán. Majd csak abbahagyják. De nem. A
legpuffadtabb, a feleség, a legtökéletesebb helyre vágyik, ezzel elrontja a legtöké-
letesebb helyet, ahol alanyunk heverészik, pontosabban a kilátást. Amikor végre
megállapodnak, a férj egymáshoz közel taszítja az ágyakat. Dagi lányuknak így túl
kevés a tér, ő szétlökdösi a műanyag fekhelyeket. Ha harc, legyen harc! – a fal-
kavezér ellenáll. HAGYJÁTOK MÁR ABBA! – visítja egy éles belső hang. Nyugi,
mondja egy csöndesebb, írjál, öregem. A hármak közt feszül a viszály, testemben
meg az idegszálak. ELÉG MOST MÁR, ELÉÉÉG! – rikoltanám, ha tudnám, milyen
nyelvű ez a három dagadék. Higgadásra int valamelyik belső személyiségem, ne
hagyd, hogy elrontsák a kedved – ezek. Nem hagyom. Szófoszlányokból arra tip-
pelek, talán olaszok. (Ez később tévedésnek bizonyul, helybeliek lehetnek, az itte-
ni nyelv dallamos, mégis kaffogós.)

Soká tart, mire lezöttyennek a hájas emberszerű lények a végre megfelelő
helyzetű napozóágyakra. Kezdődik a nejlonzacskók zörgetése, meg lány fülhallga-
tójából szivárgó tuc-tuc zene. Nnna. Takarodjam innen, vert seregként? Mi lesz a
Tökéletes Boldogsággal? Nem szívesen adnám föl kedvező fekvésemet. Legyek
toleráns. Magyarán: rohadjanak meg. Ahogyan elnézem őket, előbb-utóbb fölmen-
nek ebédelni. Majd csak túlfekszem őket. DE most meg kenik egymást túllillatosított
naptejjel. Művi kókuszdiószag nyomul az orromba, büdösnek minősítem. Már utá-
lom őket, s azon dolgozom, hogy ez ne fejlődjön gyűlöletté. Ők is emberek, hajto-
gatom, meggyőződés nélkül. A pasas rágyújt, cigarettája füstjét idenyomja a szél.

Ilyen könnyű elrontani a Tökéletes Boldogságot, Hölgyeim és Uraim. Rátalálni
sokkal nehezebb, mint szétverni. Itt akár abba is hagyhatnánk, záró eszmefuttatás-
sal az illanékonyaságról. De kitartás, türelem. Mindkettő fogytán!

Látja ám az ÉN-nel jelölt alak (vérnymása magasra szökött az elmúltott negyed-
órában), hogy ezek a puffadékok ruhadarabokat, két mobiltelefont, papír zseb-
kendőt raktak maguk köré a földre, s két női neszesszert, a kisebbiknek az oldal-
zsebéből kikandikál a szállodai szobát nyitó fehér műanyag kártya. ÉN tudom,
amit ők nem: percről percre hízik a dagály, hamarosan megöntözik a kicsapó hul-
lámok azt a területet, ahol szétszörták cuccaikat. Még később el is öntik bokáig, ta-
lán térdig. Na, most már van mire várni, álszenten és mohón. Fülelem már alig érzé-
keli a családfő károm vitáját az asszonnyal, még kevésbé a tuc-tuc zenét, melyre a

pocakos lány az egész testét vonaglítja, behunyt szemmel. Helyettük a tajtékzó víz morgását figyelem. Gyere csak, gyere, drága dagály!

Az asszony meg a lánya vörös hajú, ami ezúttal csöppet sem tetszik, noha kamasz koromban ez a szín végzetesen rabul ejtett. Megegett, hogy egy vörös hajú lány után leszálltam a villamosról, s húsz percig követtem a hetedik kerület dzsungelében, míg eltűnt egy nyikorgó kapu mögött. Lehet, hogy festik, gondolom feszülten. Mert a dagály nem siet. Ám azért jön. Közeleg. Izgalmam leplezendő, felütöm a mai *Daily Mail*-t. A második oldalon: SPANYOL TUDÓSOK MEGTALÁLTÁK A VÖRÖS HAJ KIALAKULÁSÁNAK MAGYARÁZATÁT. Minden valószínűség szerint az úgynevezett gyömbér gén 50.000 évvel ezelőtt keletkezett, amikor a modern ember Afrikából kevésbé napos vidékre vándorolt. Ennek hatására a bőr világosabbá vált, hogy jobban hasznosíthassuk a D-vitamint, amely szükséges az egészséges élethez. A kutatók számos vörös hajú embert vizsgáltak meg, és azonosították bennük az említett gént. Sajnálatos módon arra is fény derült, hogy ez fokozza a hajlamot a bőrrákra.

Az ÉN-nel jelölt személy boldog, amiért az ő haja sötétbarna (volt), mielőtt őszülni és kopaszodni kezdett. Ám még boldogabbá az teszi, amikor a hullámok végigsöpörnek a kövezeten. Boldogsága ama pillanatban válik Tökéletessé, amikor a három megfigyelt ember ruhái csuromvizes mosogatórongyként lötykölőnek napozóágyaik tövében, s egy mobiltelefon sajkaként sodródik a tenger felé, csupán vetődéssel mentheti meg a férj. Az a neszesszer, melynek oldalzsebében ott a szobanyitó kártya, ugyanekkor bepottyan – toccs! –, s hiába rohan a család-fő, mire leér a krómozott lépcsőn, már bottal ütheti a nyomát.

Istenem, ha minden ilyen szépen megoldódna! – gondolja az ÉN, repeső szívvel, s tekinthetjük szájalmas alaknak, de nem tagadhatjuk, hogy amit ebben az emelkedett pillanatban érez ő, voltaképp az lehet a Tökéletes Boldogság, Hölgyeim és Uraim, legnagyobb sajnálatunkra. Faktum, diktum, punctum.

